

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 23-24 травня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 1:403:316.6 (08)

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 23-24 травня 2024 р.) 181 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безпервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів VII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; аналізують Голодомор-Геноцид-Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; показують трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; розкривають сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; розглядають філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства та філософію синергетики. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27 червня 2024 р.)

7. *Montgomery, T. (2016). Values-Based Social Innovation: Theoretical and Empirical Considerations. Palgrave Macmillan.*
8. *Mounk, Y. (2018). The People vs. Democracy: Why Our Freedom Is in Danger and How to Save It. Harvard University Press.*
9. *Mulgan, G. (2019). Social Innovation: How Societies Find the Power to Change. Policy Press.*
10. *Nicholls, A., & Ziegler, R. (2019). Creating Economic Space for Social Innovation. Oxford University Press.*
11. *Sachs, J. D. (2015). The Age of Sustainable Development. Columbia University Press.*

Біличенко Ольга Леонідівна – доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри української мови та літератури Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет», запрошений професор кафедри філології, літератури та лінгвістики Пізанського університету (м. Піза, Італія, UNIPi).

ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЛОБАЛЬНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

Сьогодні, коли світова спільнота перетнула межу третього тисячоліття, як ніколи актуально постало питання про подальшу долю світової цивілізації. Для переламних етапів людської історії характерне радикальне перетворення категоріальної моделі світу.

Дослідження процесів цивілізаційної глобалізації неможливе тільки за допомогою відомих методологій. Тому принципи історизму у підході до минулого, історичного підходу до сучасності, вивчення позитивних досягнень еволюціонізму, функціоналізму, психоаналізу, порівняльно-історичного методу, відомих принципів формального і типологічного висвітлення історії і культури потребують переосмислення і доповнення.

Дослідження філософсько-культурологічних парадигм глобальних проблем цивілізації вимагають пошуку і розробки нових методологічних концептуальних основ. Головними із них стали: цивілізаційний аналіз, циклічні та соціально-інноваційні методи. Вони доповнюються такими методичними принципами аналізу цивілізаційного процесу у глобальному масштабі, як синергетика, антропологія, історична типологія, метаісторія, стадіальність і гуманізм тощо. Саме вони дають змогу з'ясувати, що головуючими парадигмами висвітлення багатобарвного цивілізаційного процесу у планетарному масштабі стають культура та її творець і носій - людина, її взаємовідносини з соціумом, світом та природою.

Генотип глобальної цивілізації формувався в європейському регіоні як мутація (перетворення) традиційних культур. Основною ознакою сучасної цивілізації є її техногенний характер, тобто певний тип мислення (раціоналізм), діяльності, розвиток науки і техніки, технологій.

Кожна епоха еволюції історико-філософської думки залишала свій відбиток на формуванні цієї цивілізації. Найважливіші цінності техногенної культури склалися історично. Однією з них є віра в силу розуму, яка поступово перейшла в раціоналізм. Виникає поняття про діяльність особистості, яка цілеспрямовано впливає на природу і світ соціальних відносин. Для техногенної цивілізації характерне особливе розуміння природи як невичерпної скарбниці ресурсів, що складає закономірно впорядкований простір, який представляє необмежене поле діяльності людей. Причому формується уявлення про автономію особистості, її самоцінність. Найвищим ступенем раціоналізму все більшою мірою стає науково-технічне, науково-теоретичне, культурологічне мислення.

Характерною ознакою новітнього часу стало, на жаль, те, що культурна криза охопила практично всі вищезазначені рівні буття людини у світі, аж до глобального включно. Це означає насамперед загрозу існуванню земної цивілізації як такої, за умови неспроможності людства до здійснення кардинальних змін в орієнтації та механізмах культурного розвитку. Такий стан нинішньої цивілізації пояснюється, з одного боку, вичерпанням соціально-прогресивного потенціалу основних ціннісних регуляторів людської діяльності в суспільному та природному бутті.

З іншого боку, цей стан істотно підсилюється перманентною дивергенцією технологічної та гуманістичної орієнтацій у культурі, поглибленням розриву між матеріальними та духовними цінностями. Дегуманізація суспільного буття призводить до того, що саме економічний статус та матеріальний успіх стають домінуючими критеріями самоцінності людського існування в культурі; а отже, не духовне, а матеріальне багатство відіграє вирішальну роль у формуванні ціннісних установок людини.

Криза культурної цивілізації як такої супроводжується закономірною “внутрішньою кризою самої людини”. Духовне життя останньої набуває катастрофічно затухаючого характеру, що за теперішніх масштабів її матеріальних можливостей здатне призвести не тільки до “поховання людського Я”, а й до фізичного самознищення.

Нову цивілізацію часто пов’язують з такими ознаками: обмеження суспільних потреб і відмова від так званих псевдо потреб; культивування помірному способу життя, відмова від хімізації сільського господарства, одноразових предметів споживання, шкідливих технологій тощо; поступове розселення великих мегаполісів компактними поселеннями, які створюють найсприятливіші умови для життєдіяльності людини; зменшення транспортних засобів, особливо автомобілів; створення безвідходного виробництва;

досягнення гармонії між суспільством та природою як головної умови подальшого розвитку людської історії та виживання людства.

Досвід історичного прогнозування свідчить про те, що майбутнє важко передбачити в усіх деталях та проявах. Можливо лише говорити про більш чи менш імовірний сценарій розвитку історії. Нині можна зафіксувати як історичний факт початок глибинних перетворень сучасної цивілізації. Систематичні дослідження цих змін виявляють не тільки зв'язок з минулим, а й беруть участь у пошуку світоглядних орієнтацій майбутнього.

Таким чином, ми можемо зробити наступні **висновки**. Ми вважаємо, що в XXI ст. результатом співіснування суперкультур буде нова конфігурація світового порядку, нове співвідношення сил, нова геополітична, економічна, цивілізаційна картина світу. З позицій осмислення нелінійності розвитку історичного процесу XXI ст. - це точка біфуркації світового порядку, який настає. Йдеться про вплив на світ п'яти чинників: зверхність сили, глобалізація світової економіки, хаос, пошук самоідентифікації, нерівність. Неконтрольоване зростання економіки та споживання природних ресурсів не розв'язали соціальних проблем людства. Сучасна цивілізація зіткнулася не просто з екологічною, а еколого-соціальною кризою. Це вимагає перегляду норм в економічній, соціальній, етичній сферах. Людству сьогодні, напередодні катастрофи, яка йому загрожує, слід складатися із більш сталих та надійних держав і жити за принципом допустимої в конкретних умовах толерантності. Вихід ми бачимо також у посиленні для всього людства згуртованості та централізації (але додержуючись принципів гуманності, рівності, справедливості), спираючись на ООН та інші міжнародні організації. Подальший розвиток людства по мірі "відсування" від краю прірви може бути забезпечений також через посилення гуманізації стосунків між людьми на всіх рівнях. Ці висновки витікають безпосередньо із самої суті фундаментальних суспільних законів.

Список використаної літератури

1. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства. Київ: Либідь, 2000. 360 с.
2. Шейко В. М. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX - початок XXI ст.). В 2 т. Т. 1: Монографія. Харків: Основа, 2001. 520 с

З М І С Т

Програма конференції	4-18
Т Е З И Д О П О В І Д Е Й	
ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	
Кіссе Антон Іванович	19
ПОНЯТТЯ ТА ПРИЧИНИ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
Нестерова Марія Олександрівна	22
ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ ТА СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ	
Біличенко Ольга Леонідівна	24
ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ГЛОБАЛЬНИХ ЦИВІЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	
Стовпець Олександр Васильович, Дрозд Руслан Євгенович	27
РОЛЬ ПРОПАГАНДИ У ФОРМУВАННІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ	
Солдатенко Олександр Ігорович	30
УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПІДГОТОВЦІ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т.Г.ШЕВЧЕНКА»)	
Борінштейн Євген Русланович	35
РАФАЕЛЬ ЛЕМКІН ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ КОНЦЕПЦІЇ ЗЛОЧИНУ ГЕНОЦИДУ	
СЕКЦІЯ 1. МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ПІЗНАННЯ	
Бродецька Юлія Юріївна	40
ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФАНАЦІЇ ФІЛОСОФСЬКОГО ПІЗНАННЯ	
Васильєва Лариса Юріївна	43
ФІЛОСОФСЬКА ПАРАДИГМА ТЕОРІЇ КРЕАЦІОНІЗМУ	
СЕКЦІЯ 2. ГОЛОДОМОР-ГЕНОЦИД-ХОЛОКОСТ: ПРОБЛЕМА ПІЗНАННЯ МОРАЛЬНИХ СКЛАДОВИХ РОЗВИТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	
Yevgen Borinshtein, Nitza Davidovitch	46
GENOCIDE: THE PROBLEMATIC FIELD OF TERMINOLOGY AS WE UNDERSTAND IT	
Чекаліна Марія Михайлівна, Вraith Галина Яківна	48